

Tiainen, Pekka¹ 22.5.2023 Esitys että Valtion Talouden Tarkastusvirasto suorittaa Ulosottolaitosta ja oikeushallintoa ulosottoasioissa koskevan tarkastuksen. Osoitus Valtion Talouden Tarkastusvirasto

I Asia on erityisen tärkeä

Ulosottolaitoksen toiminnalla on merkittäviä vaikutuksia yhteiskuntataloudellisia ja talouden toimijoihin sekä näiden kautta julkiseen ja valtion talouteen. Ulosotto on paisumistaan paisunut samaan aikaan kuin käräjäoikeuksien asiamäärät ovat paisuistaan paisuneet velkomisasioiden takia. Tämä käy ilmi tässä tarkastelussa olevista tilastoista. Kuvaan tätä ulosoton järjestelmäongelmaksi.

Tyypillisesti lainvalmistelussa ulosoton paisuminen liitetään vippiluottojen kasvuun ja korkoihin. Niillä on merkitystä. Kuitenkaan tilastojen valossa ne eivät selitä vähittäistä paisumista kuin osittain ja suuria paisumisia jopa vähäiseltä osin.

Ulosoton järjestelmäongelman paisuminen ei palaudu johonkin sinänsä tärkeään yksittäiseen syyhyn, vaan tarkasteluun tarvitaan eri syitä ja niiden yhteisvaikutus. 28.4.2023 julkistetussa Ulosottolaitoksen ja Konkurssiasiamiehen toimiston vastuullisuusraportti 2022 käsitellään ulosoton vastuullisuutta YK:n vuoden 2015 kestävä kehityksen ohjelman pohjalta. Vastuullisuusraportissa ei kuitenkaan miltään osin käsitellä ulosoton nykytilaa ja siihen johtanutta kehitystä, josta on tässä esityksessä käyttäen kuvioita olennaisista asioista käyttäen virallisia tilastoja niitä täydentäen ja esittäen asioita muodossa, jossa olennaisia asioita nousee esille tavalla, jolla näitä asioita ei ole aiemmin nostettu esille paitsi kirjoittajan esitelmissä mm. eduskunnassa, kansantaloustieteen päivillä ym. pian parin kymmenen vuoden aikana keskittyen vuodesta 2006 ennen ja jälkeen vuoden 2008 finanssikriisin sen syihin ja mekanismiin ym. ja ulosottojärjestelmässä esiin nousseisiin epäkohtiin ja etenkin vuodesta 2015 alkaen kokonaisanalyysiin ulosoton tilasta, joka jo silloin oli hälyttävästi pahentunut. Siitä eteenpäin ulosoton tila huononi erittäin paljon vuosiin 2019-2020 mennessä ja on siitä edelleen pahentunut useiden keskeisten lukusarojen valossa kytkeytyen oikeuslaitoksen kuormitukseen ja oikeusturvan huononemiseen, koska asioiden tilan vakavuuteen ei ole tarvittavien toimin puututtu.

Ulosottojärjestelmän tila on erityisesti pahentunut vuoden 2008 ulosottokaaren ja valtakunnanvoudinviraston perustamisen vuonna 2010 jälkeen eikä tarkoitus korjata 1990-luvun pankkikriisin seurannaisongelmia ole toiminut muuten kuin osittain ja tilalle ovat paisuneet uudet määrällisesti pankkikriisinkin aikaa suuremmat ongelmat

¹ Esityksen laatija on VTT kansantaloustieteessä

ja lainsäädännön parannusten vastapainoksi ovat kiertävät käytännöt esimerkkinä ulosottojen pitkittyminen uusilla keinoilla.

Tämän analyysin ja sen jatkamisen rinnalla on erityinen painopiste kuulla ulosotossa olevia ja ulosotossa olevien puolesta toimivia. Oikeusviranomaisten ja etenkin ulosottoviranomaisten kuuleminen ei ole riittävää epäkohtien ja ulosoton järjestelmäkriisin syiden selvittämiseksi ja ratkaisujen hakemiseksi ulosotossa olevien kohdalle sekä laajemmin ulosottojärjestelmän reformoimiseksi askelittain ja kokonaisuutenaan.

Tällöin on tarpeen

1. Käsitellä asiaa velkojittain ja velka-asioittain, joita ovat rahoituslaitokset, pikaluottotoimijat, perintäyhtiöt, verohallinto, julkisten maksujen perintä osana palveluiden maksullisuuden lisäämistä osana julkisen velan vähentämistä ja sakot, muu yksityinen velkominen ja elatusavut. Pakkorealisointien ostajat kuuluvat velkoihin silloin kun omaisuutta edelleen myydään osina tai kokonaan tai esim. metsiä hakattaessa ennen aikaisesti.
2. Käsitellä asiaa perintäprosessin toimijoittain, joita ovat rahoituslaitokset, perintäyhtiöt ja muut yksityiset toimijat toteuttaessaan yksityistä perintää ilman oikeuskäsittelyä, oikeuslaitos, Ulosottolaitos, Tuomioistuinvirasto, oikeushallinto, ulosoton käyttämät myyntiyhtiöt (Mezzoforte), luottohäiriömerkintöjä tekevät yhtiöt (Suomen Asiakastieto Oy ja Bisnode D&B Finland Oy, Dun & Bradstreet Finland Oy). Tarpeen on käsitellä valvontaa: itseoikaisu ja sen riittämättömyys, oikeuselimet, AVI, oikeuskanslerin ja eduskunnan oikeusasiamiehen valvonta
3. Käsitellä velkaantumisen ja maksukyvyttömyyden syitä ja vaihtoehtoisia ratkaisuja ulosoton sijasta.
4. Käsitellä sitä, milloin kyse ei ole velkaantumisesta ja maksukyvyttömyydestä vaan käsittelyvirheestä, joka saatuaan alkunsa prosessien joltain tasolta, kertaantuu käsittely eri vaiheissa.

Esitän, että VTV tekee ulosottotoimea koskevan arvioinnin ja tarkastuksen, joka sisältää:

1. Tuloksellisuustarkastuksen ja sen arvioinnin, onko tavoitteet asetettu perustellusti ja toimitaanko tavoitteiden mukaan erityisesti vaikuttavuus ja virheellisyydet yksittäisissä asioissa ja laajemmin huomioon ottaen.

2. Jälkiseurantatarkastuksen vuoden 2008 ulosottokaaren soveltamisesta ja täytäntöönpanosta mukaan lukien muutokset, joita lainsäädäntöön ja ulosottohallintoon on sen jälkeen tehty

3. Laillisuustarkastuksen ja kysymys ulosottomiehen toimivallan käytöstä.

4. Vuosittaisen tilintarkastuksen

5. Esitykset, miten ulosottojärjestelmää olisi kehitettävä ja miten esiin tulleet ja tulevat epäkohdat korjattaisiin

6. Millaiset menettelyt on otettava käyttöön, että virheellisyyksien seuranta ja valvonta ei jää käytännössä ulosotossa oleville ja että niitä saadaan oikaistua ja korjattua mukaan lukein tuomiovirheet ja ulosoton virheet.

Tarkastuksessa tulisi kiinnittää huomiota esiin nousseisiin epäkohtiin ja tulisi arvioida esiin nostettuja epäkohtia kuten:

i Ulosottojärjestelmä on paisunut (tästä on tässä muistiossa tilastoa) tärkeänä asiana Käräjäoikeuksien kuormitus ja oikeusturvan heikentyminen ulosoton paisumisen syynä ja seurauksena, josta on tuonnempana kuvio ja tilastokuvaajia.

ii Ulosoton suojaosuuden tasokorotus 1.1.2023-31.12.2023 kattaa puolet sen jälkeen jäämisestä ansioindeksiin verrattuna ja alhainen suojaosuus on ollut este työn vastaanottamiselle ja työn tekemisen lisäämiselle koska käteen jäävä tulo nousee vain vähän tai ei lainkaan ja mm. työmatkakulut huomioon ottaen jopa laskee. Epäkohtaa korjasi tasokorotus osittain ja lisäksi vapaakuukausilisäys.

iii Osalla suojaosuutta ei käytännössä ole esimerkkinä, että ulosotossa olevalla yrittäjällä ei ole muuta tuloa kuin eläkettä varten kerrytettyjen varojen purkaminen, jotka ulosotetaan kokonaan siten, että yrittäjälle ei jää tästä mitään tuloa, eikä ole mitään suojaosuutta.

iv Ulosoton pitkittyminen. 15 vuotta ylittävät ulosotot johtuvat keskeisesti siitä, että 15 vuotta lasketaan velkakohtaisesti ja ulosotto aiheuttaa että tulee uusia ulosottoasioita, joissa 15 vuotta aletaan laskea uudelleen. Oikeuskäsittelyn pituus lisää 15 vuoden aikaa kunkin velkomisasian kohdalla. Lopullisen vanhenemisen 20 vuotta eräännyttämisestä pitkittyy samoin siksi, että uusissa ulosoton aiheuttamista ulosottoasioissa 20 vuotta aletaan laskea uudelleen. Muita pitkittymistä lisääviä tekijöitä on oikeusturvan hakeminen jos kanteen vuoksi määrätään oikeuskulukorvauksia, joista alkaa 15 vuoden uusi vanhenemisjakso, tuomioistuinmaksut ulosottovalituksista kestonä viisi vuotta. Jaot ulosotossa näille oikeuskuluasioille hidastavat muiden ulosottoasioiden vähenemistä.

v Pitkittyminen eri muodoissaan lisää viivästyskorkoja, joiden summa voi kasvaa kaksin- tai useampi kertaiseksi alkuperäiseen pääomaan verrattuna, minkä vuoksi ulosotto ei voi päättyä maksamiseen.

vi Pitkittymiseen sisältyy epäkohta, kun oikeuskäsittelyiden pitenemisistä ei ole korvattu eikä EU:n asetus ja lainsäädäntö ole epäkohtaa korjannut. Valituksista määrätään tuomioistuinmaksut. Tällöin pitkittymiskorvauksen sijaan seuraakin lisämaksettavaa tuomioistuinmaksujen muodossa, joissa on viiden vuoden vanheneminen maksun määräämistä seuraavan vuoden alusta, ja kanteista määrättyjen oikeuskulukorvausten muodossa, joissa on 15 vuoden vanheneminen,

vii Pakkorealisointien paisuminen. Turhat pakkomyynnit, vaikka asiat on hoidettavissa toisin tai on virhe, ja alihintaisuus ovat kärkiaiheita. Pakkomyyntihinnat ovat tyypillisesti jonkin verran kuten neljänneksen alempia kuin markkinahinnat ja lisäksi luovutusvoiton vero peritään ulosotossa olevalta. Asia konkretisoituu havainnollisella tavalla esimerkiksi metsämyynissä, jossa ostaja hakkaamalla metsää saa maksamansa summan ja vähentää 60 % ostohinnasta hakkuutulon verotuksessa, ja saa muun metsän, kasvussa olevan puuston, taimikot, maapohjan, jolle voi myös rakentaa, maa-aineksen (kuten soran ja mulla oton), kotitarvepuun kuten energiakäyttöön, metsätietä vastaavan osuuden, virkistyskäyttöhyödyn, vesioikeudet jne. ilmaiseksi.

viii Ulosottomies soveltaa lakia siten, että tilityksistä velkojille ei anneta tilitystietoja, joista selviäisivät summat ja tilitysajankohdat. Tämän ei pitäisi olla mahdollista. Ainoastaan annetaan kuitilla maksusta ulosottomiehelle tiedot maksukiellon saajien tilityksistä ulosottomiehille ja jako-osuuksista velkojille. Tämä ei ole riittävää, koska seurannan kannalta tarvitaan tiedot tilityksistä velkojille, jotka tapahtuvat eri aikaisesti em. kuitin kanssa. Kuittien tiedoksiantojen ajankohtien käytössä valitusten määräaikoja laskettaessa on puutteita. Tällaiset erilaiset läpinäkyvyysvirheet haittaavat oikeusturvaa ja virheiden selvittämistä ja korjaamista.

ix Tilitysasia edellä kytkeytyy saamistodisteasiaan silloin, kun velkojilta ei edellytetä saamistodisteiden toimittamista, eikä ulosottomies hanki niitä haltuunsa, ja lakia myös sovelletaan siten, että saamistodistusten hankkiminen ulosottomiehelle koskee vain osaa asioita. Ulosotossa olevalle on säädetty oikeus saada saamistodistus kirjallisesta pyynnöstä vasta kun asian ulosotto on loppunut ja silloinkin vain osasta asioita. Saamistodistusten puuttumisessa piilee vakava oikeusturvaongelma, joka kytkeytyy myös puutteisiin tilitystietojen saamisessa.

ix Oikeusturvan hakeminen, kun on virheellistä velkomista tai lain soveltamista on käytännössä mahdotonta tai lähes mahdotonta, koska vedotaan oikeuden päätöksiin.

x Sovittelun vähäisyys on ulosottoa lisäävä tekijä.

xi Velkajärjestelyiden merkitys on ollut vähäinen, ja se on entisestään vähentynyt

xii Ulosotolla on merkittäviä vaikutuksia, jotka vähentävät yrittämistä, työllisyyttä ja aiheuttavat ulosotossa oleville erilaista vaikeutta, sekä vaikutuksia, jotka heijastuvat kansantalouden tasolle ja julkiseen talouteen. Tällainen vaikuttavuus on jäänyt vaille tarpeellista tutkimusrahoitusta, ja huomiota prosessioikeudellisessa käsittelyssä.^{2, 3}

II Menetelmä olisi

I Tehdä tilastollinen ja budjettivaikutuksia koskeva analyysi sekä lainsäädäntöä koskeva analyysi ottaen huomioon pitkään esillä ollut mahdollisesti virheellisten velkomisten ongelma

II Tehdä erityistarkastus kohteena ent. Helsingin ulosottovirasto, nykyinen Ulosottolaitoksen Helsingin yksikkö ja tässä yhteydessä tutkia kanteluasiat ja vastaavat ja lainmukaisuus ym. sekä mahdollisesti jokin muu Ulosottolaitoksen yksikkö sekä Ulosottolaitoksen johto-organisaatio

III Laatia kysymykset henkilöiden tai organisaatioiden ym. vastattavaksi sekä haastattelut

1. otos yksityisiä henkilöitä ja yrityksiä ulosotossa jaettuna lyhytkestoisiin ja pitkäkestoisiin
2. valituille ulosotossa oleville yksityishenkilöille ja yrityksille tai mahdollisesti erikseen haastattelu tai VTV:oon toimitettujen kanteluiden, valitusten yms. läpikäynti; vastaavasti eri oikeusviranomaisiin toimitettujen kanteluiden ja valitusten läpikäynti; huomioituina ulosoton loppumiset ja kokemus (kohdat 1 ja 2 ovat erityisen tärkeitä että ulosoton kohteet tulevat kuulluiksi)
3. asiantuntijahaastattelut tutkijoita, muita asiantuntijoita. Asiantuntijahaastatteluissa on olennaista laajentaa kuulemiset niin, että oikeusalan ohella erityisen huomion saavat talouden, sosiaalisten kysymysten ym. asiantuntijat.

² Tässä muistiossa on listaa Pekka Tiaisen esitelmistä ym. vuodesta 2006 alkaen. Liitteenä on yksi esitelmä, jotta näkyy millaisista analyyseistä mm. on kyse, joskin teemat ovat vaihdelleet. Esitelmä on Tiainen, Pekka 1) (7.4.2019), Ulosottojärjestelmän peruskorjaus keskeinen työllisyystavoitteisiin pääsemiseksi. Miksi suomi köyhtyy – seminaari. Seminaarissa kansanedustajapaneeli. su. 7.4.2019 Kulttuurikeskus Crusell. (Vapaa pääsy) (osoite: Kullervontie 11, U:ki. Järjestäjä Soste. 1) Pekka Tiainen, VTT (Kansantaloustiede), neuvotteleva virkamies: työ- ja elinkeinoministeriössä.

³ Liitteenä ovat myös julkistamistilaisuuden 13.9.2021 kirjan artikkelista Tiainen, Pekka (13.9.2021), Valtion ja julkisyhteisöjen henkilöstökehitys: historia, nykypäivä, tulevaisuus. Teoksessa Krohn Elias, toim., Tiainen Pekka, Sund Ralf, Tanner Pertti, Laaksonen Seppo, Emilia Kukkala (2021), Mureneva valtio – näkökulmia Suomen valtion henkilöstöpolitiikkaan

4. Ulosottolaitokselle ja sen yksiköille ja henkilöille siten, että olisi suoja, joka mahdollistaa asioiden kertomisen
5. ulosottojärjestelmän kautta velkojat, joita ovat perintäyhtiöt, rahoituslaitokset, verohallinto, julkisen toimijat maksujen perinnässä
6. ulosottojärjestelmän yksityiset toimijat luottohäiriömerkintöjä ylläpitävät Suomen Asiakastieto ja Bisnode, pakkohuutokauppoja järjestävä Mezzoforte Oy (huutokauppa.com -sivut) ja mahdollisesti muut
7. oikeusalan toimijat ulosottoasioissa: eri oikeusasteet yleinen tuomioistuin ja hallinto-oikeus, oikeusvalvojat (oikeusasiamies, oikeuskansleri, kuluttajariitalautakunta), Tuomioistuinvirasto, aluehallintovirastot AVI:t, Suomen Asianajanliitto
8. järjestöt, joiden jäsenkuntaa asia erityisesti koskee: työttömät, sosiaalialan järjestöt, työmarkkinajärjestöt, kuluttajajärjestöt, Velallisten Tuki ry ja muut velallisten tai vastaavat järjestöt
9. hallinnon toimijat lainvalmistelu ja eri ministeriöt, joita asia koskee: oikeushallinto, työasiainhallinto, sosiaali- ja terveystieteiden hallinto, MMM etenkin tilojen ym. pakkohuutokauppojen vuoksi, ympäristöministeriö asuntojen pakkohuutokauppojen takia, valtiovarainministeriö
10. Finanssivalvonta: kysymys pankkien ym. vakavaraisuudesta suhteessa asiakkaiden oikeusturvaan lainojen irtisanomisessa ja hakemisessa ulosottoon ja pakkohuutokaupoissa

III Aikataulu

Aluksi akuuteimmat asiat koskien henkilöitä, yrityksiä ym.

Toiseksi hallinnon alan tarkastus tavanomaista perusteellisemmin

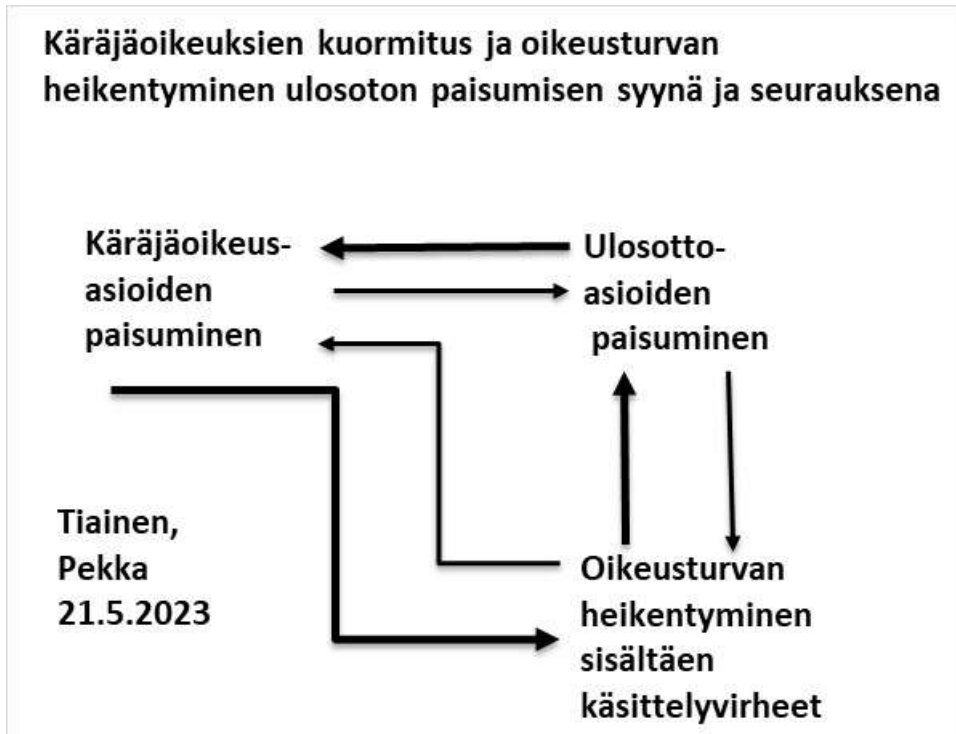
Kolmanneksi perusteellisempi arvio yo. pohjalta siten, että on pidempi määräaika väliraportteineen.

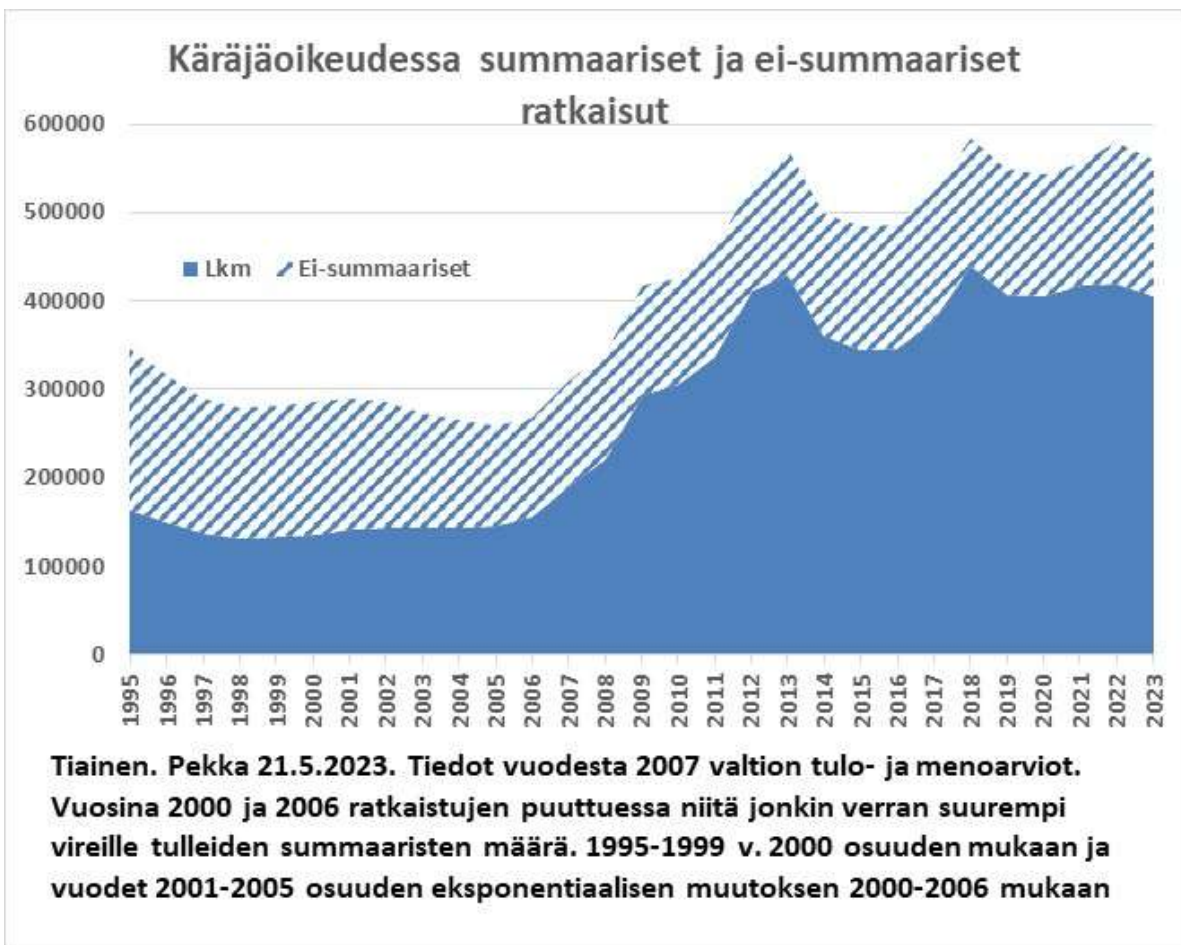
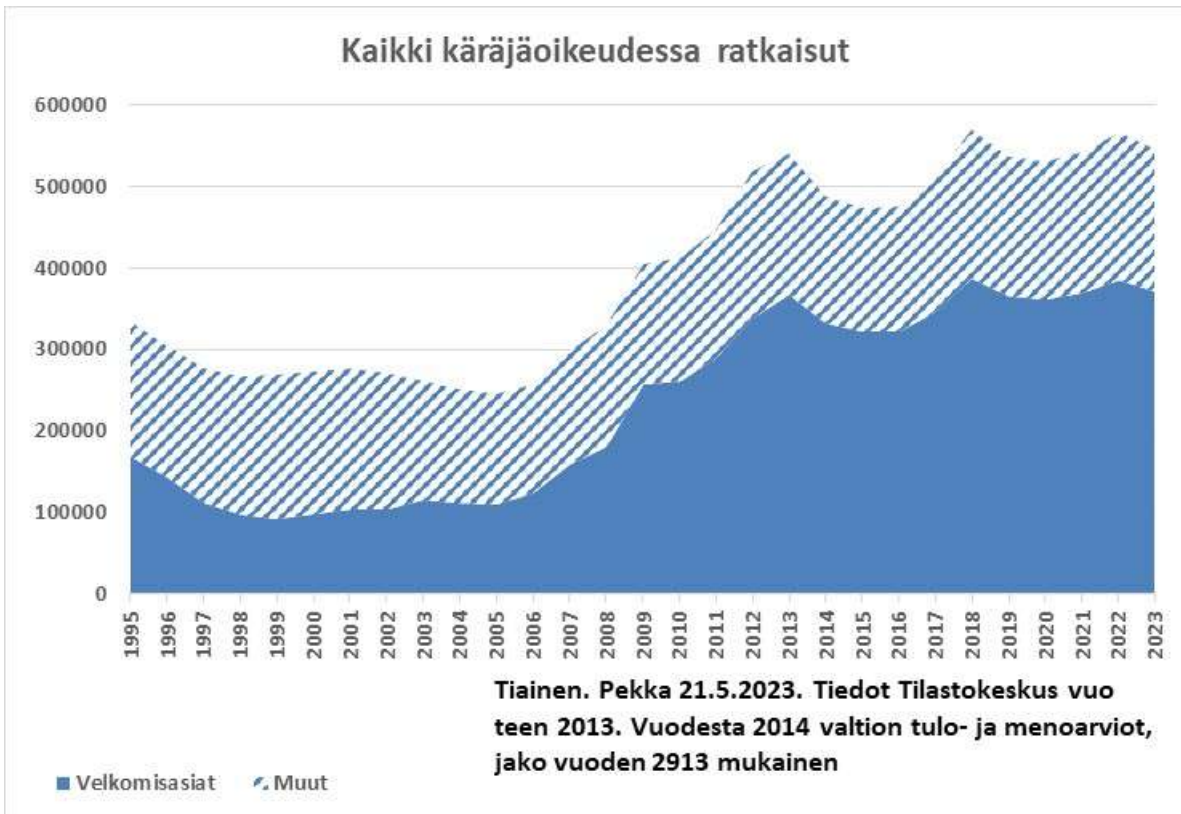
Ulosottolaitos määrittelee (Ulosottolaitos, 27.2.2023, Ulosotto Suomessa. Ulosottolaitoksen tilastoja vuodelta 2022) seuraavaa:

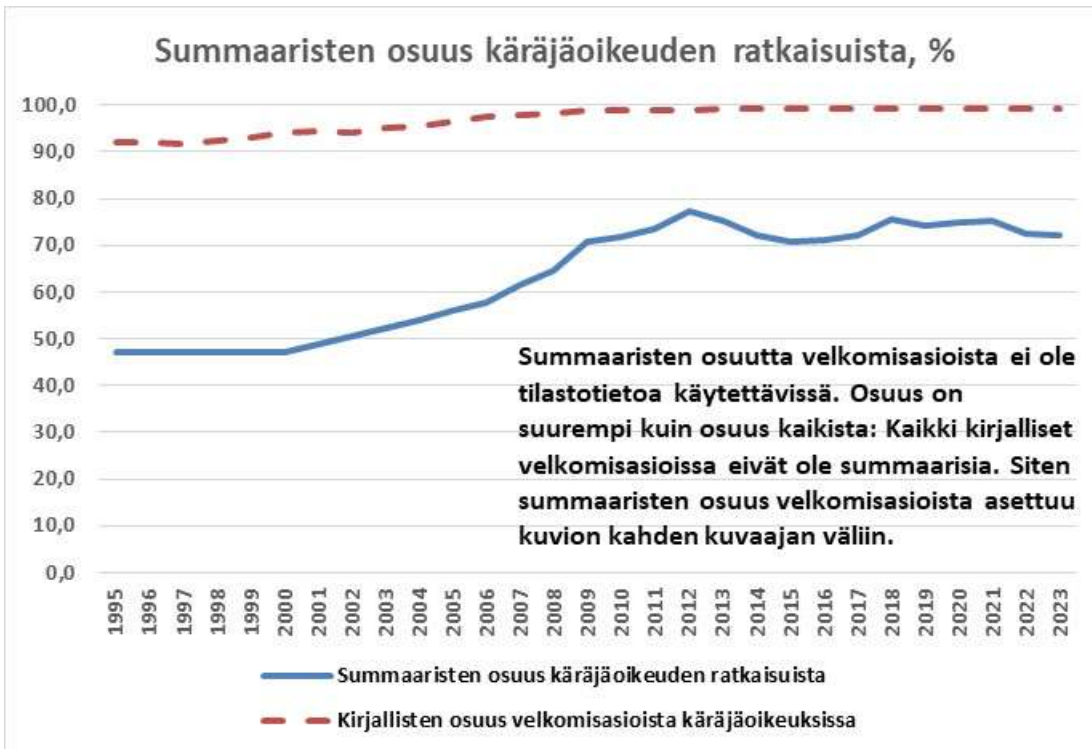
”Tehokkaasti toimiva ulosotto turvaa sopimukseen perustuvan yhteiskunnan toiminnan, ylläpitää yhteiskunnassa yleistä maksumoraalia, ennaltaehkäisee velvoitteiden laiminlyöntejä ja torjuu ylivelkaantumista. Rikostuomioiden täytäntöön panijana ulosotto ylläpitää osaltaan yleistä yhteiskuntajärjestystä ja turvaa rikoksen uhriksi joutuneen oikeuksia. Ennakoivan talousneuvonnan toiminnallaan ulosotto yhteistyössä talous- ja velkaneuvonnan kanssa ehkäisee talousongelmien syntymistä ja asioiden etenemistä ulosottomenettelyyn sekä antaa kansalaisille ja yrityksille tietoa ulosottomenettelystä.”

IV Tarkastelua ja analyysiä

Seuraavassa nostetaan esiin kysymys siitä, että oikeuslaitoksen ylikuormitus johtuu ulosottojärjestelmän paisumisesta, joka lisää oikeuslaitoksen kuormitusta. Oikeuslaitoksen kuormitus heikentää oikeusturvaa mukaan lukien virheellisten käsittelyiden osuutta, mikä paisuttaa ulosottojärjestelmää, joka lisää oikeusturvaongelmia, jotka lisäävät oikeuslaitoksen kuormitusta.

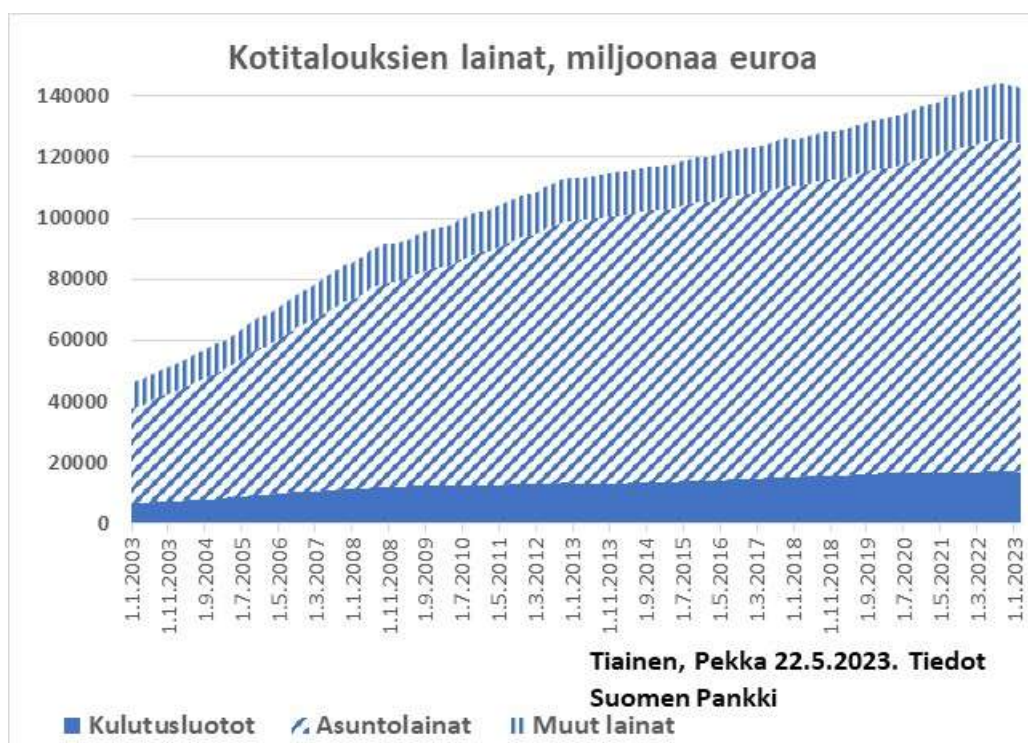
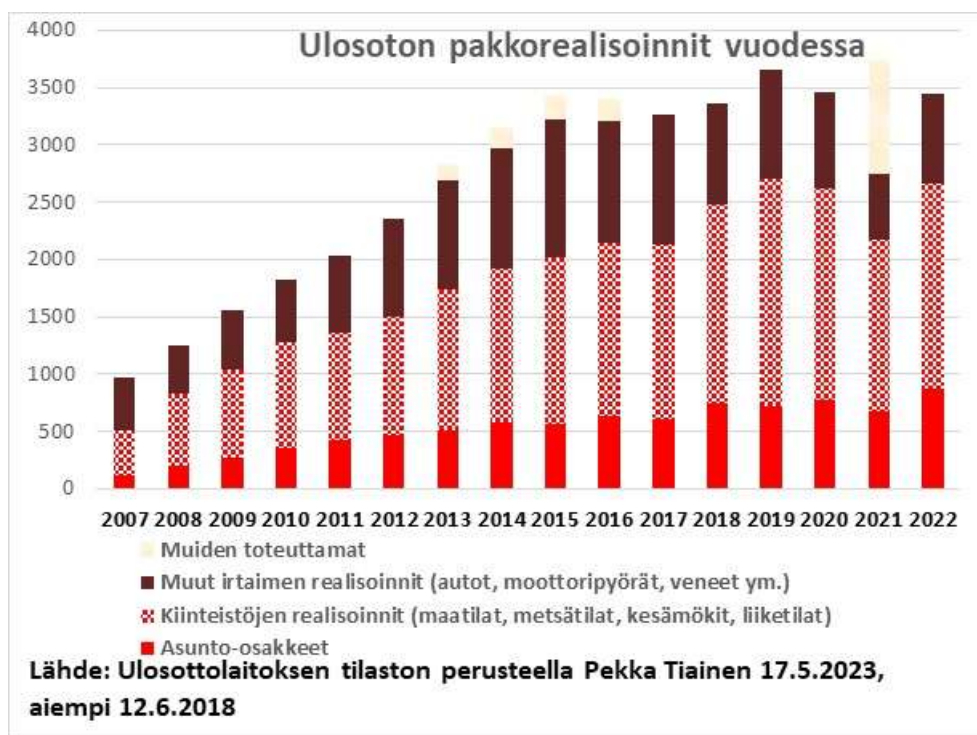

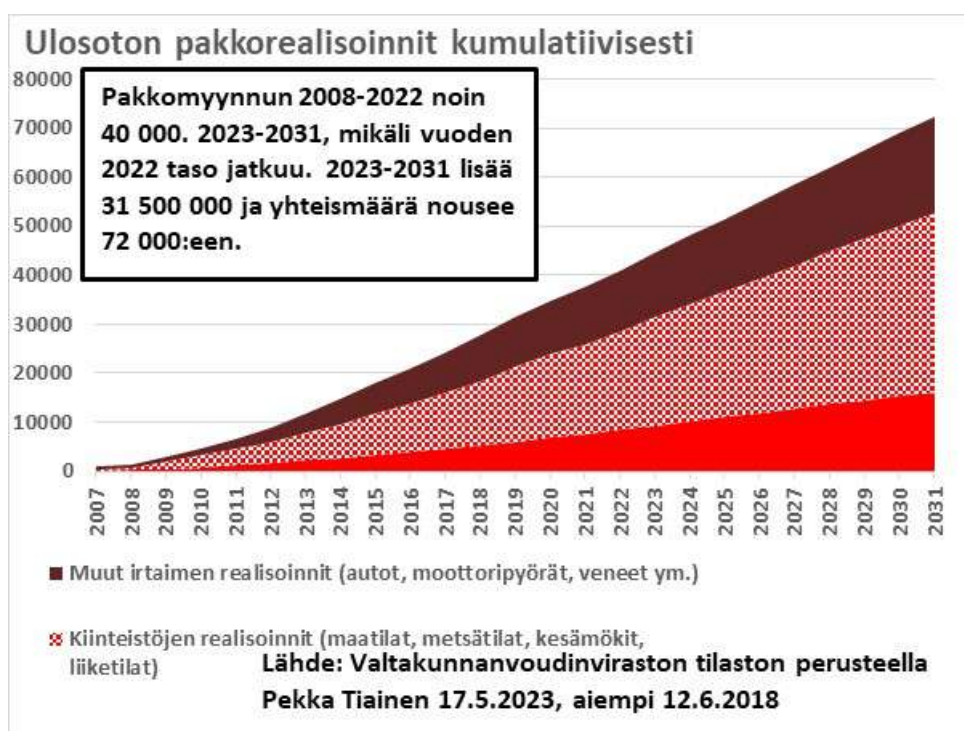
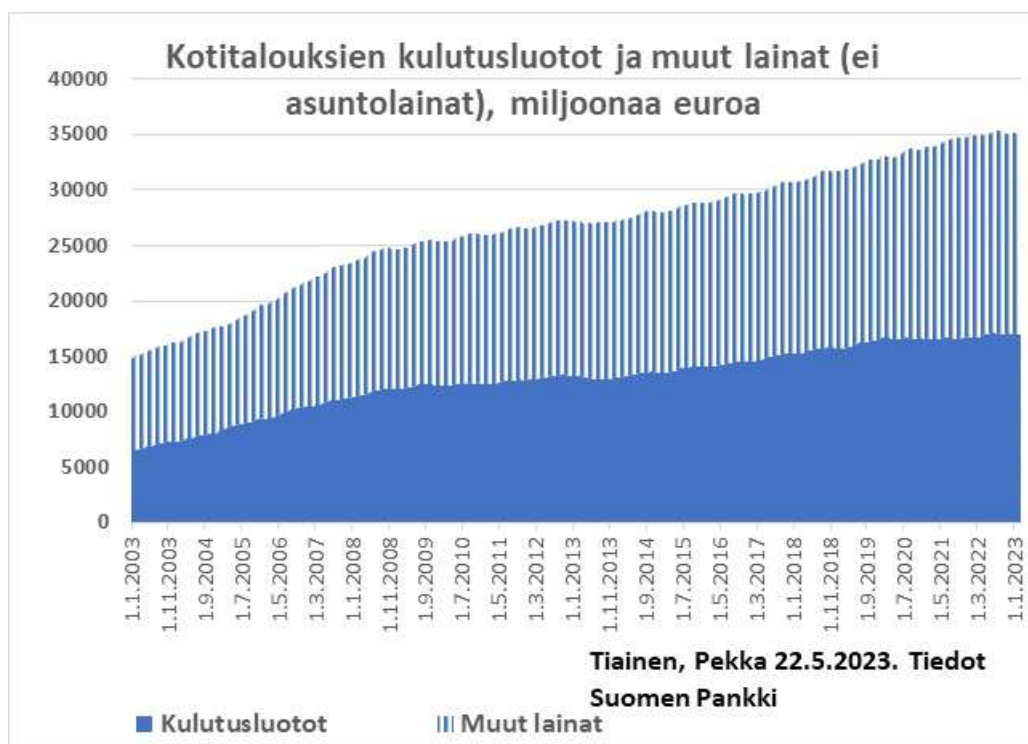

Tilastokeskuksen luvut eroavat tosiaan joiltakin osin Ulosottolaitoksen julkaisemista. Velkasaldoon lasketaan Tilastokeskuksessa mukaan kaikki velka-asiaan liittyvät korot ja kulut, ja tietojemme mukaan Ulosottolaitoksen luvuissa näitä vastaavia ei ole.

Ulosottolaitoksen tilaston mukaan perittävänä olleet rahasaatavat vuoden lopussa yhteensä olivat esim. vuoden 2022 lopussa 6 735 211 000 euroa.

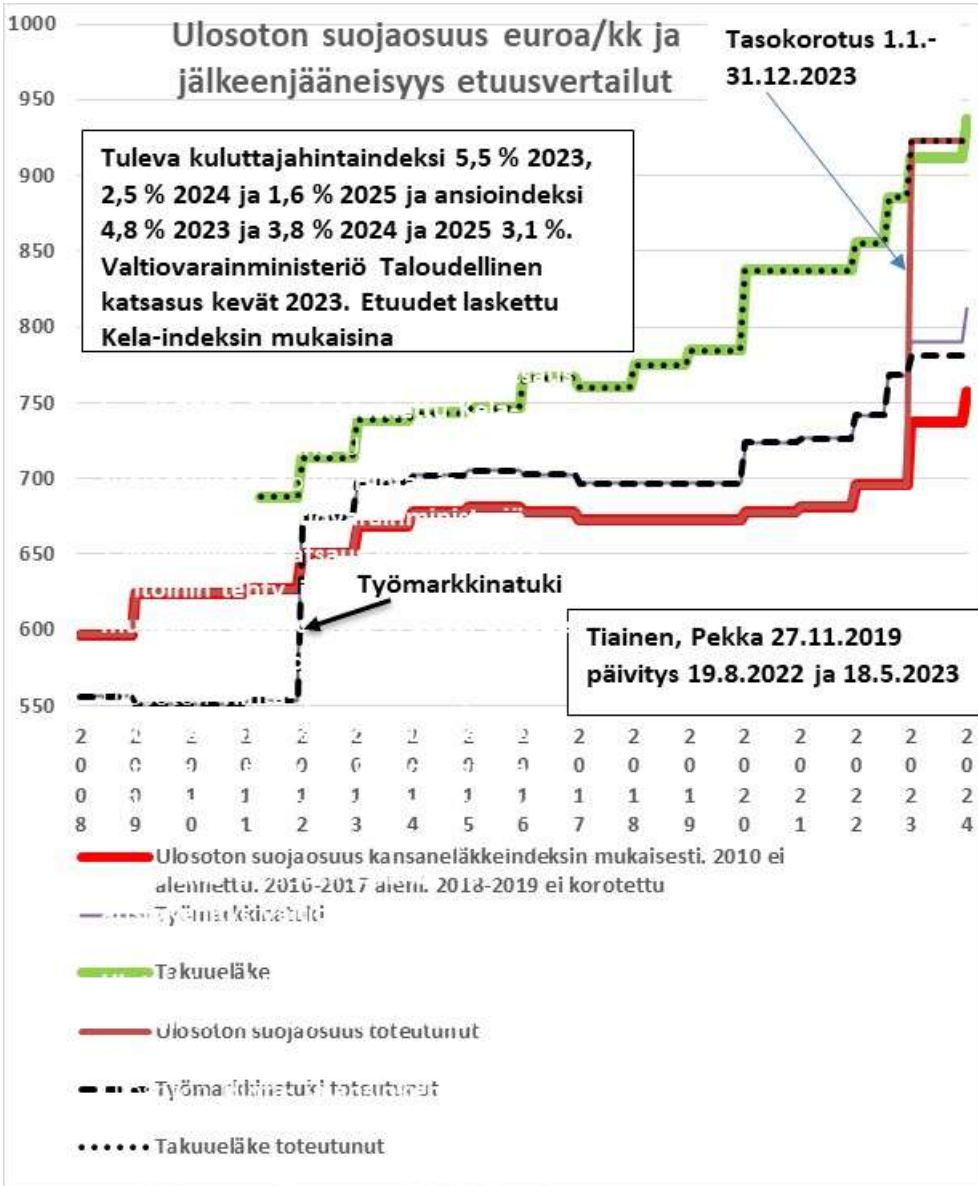
Tilastokeskuksen tilastossa on ulosottovelkojen kokonaissaldo v. 2022 7 607 920 273 euroa. Ero johtuu Tilastokeskuksesta saadun tiedon mukaan siitä, että ulosoton tilastossa ei ole mukana kaikkia kuluja ja korkoja.

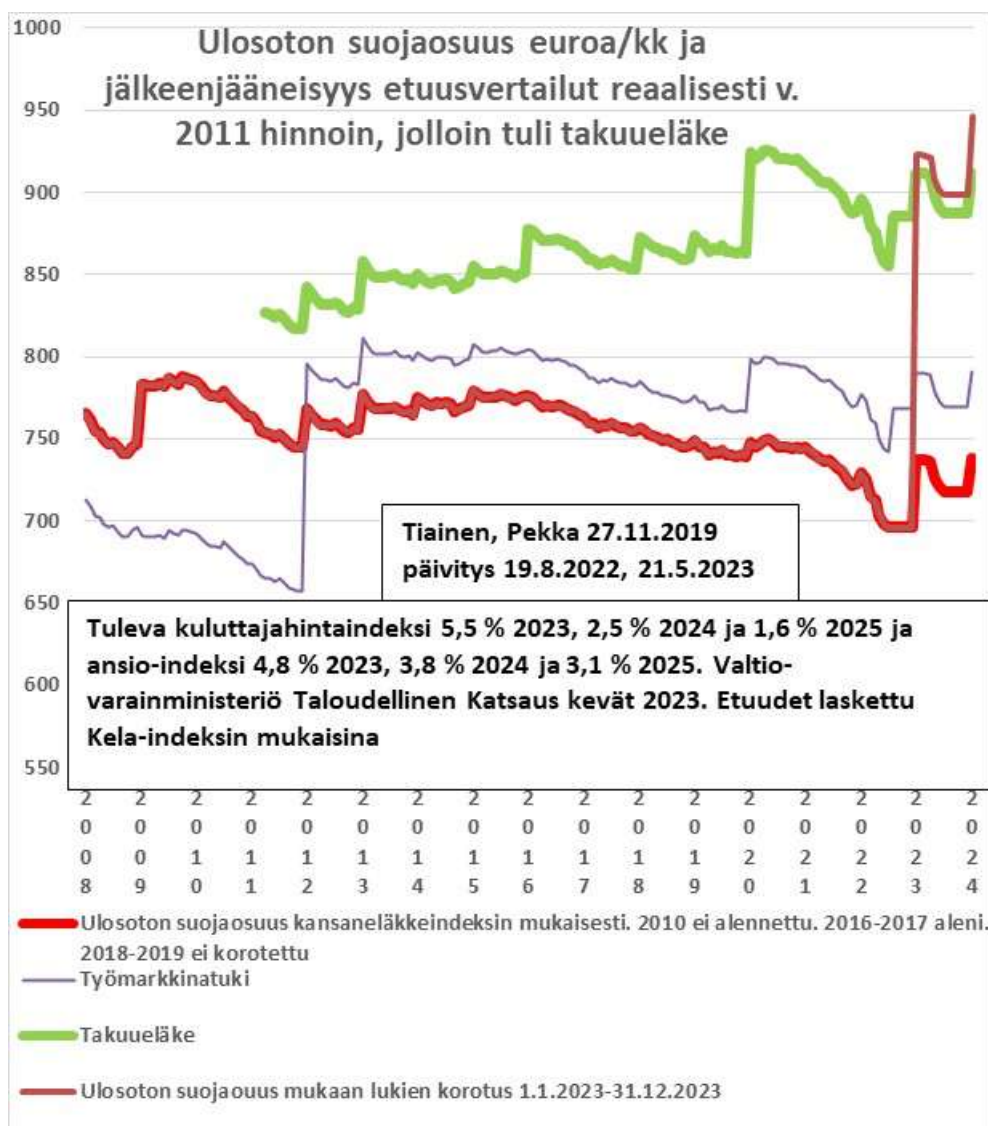

5. Hallitusohjelma sekä VTV:n tarkastus.

On tarpeen käynnistää ulosottoreformi, jossa korjataan keskeiset ongelmat, joita on ollut vuoden 2008 ulosottokaaren soveltamisessa ja joita on tullut ulosottokaaren puutteina. Näitä asioita ovat edellä selvitettyt sekä muita esiin tulevia ja -tulleita, joita ei ole tässä listattu.

Taavi Ahoniemi on lähettänyt 15.4.2023 oman ehdotuksensa hallitusohjelmaan otettaviin asioihin. Ehdotukset ovat sellaisia, että ne on perusteltua ottaa käsittelyyn VTV:n tarkastuksessa sen rinnalla, mitä edellä on nostettu esiin, ja muotoilla valmistelutehtävät siten, että tämä tulee mahdolliseksi. Otan siksi tähän Ahoniemen esityksen sellaisenaan:

Ahoniemi Taavi 15.4.2023, Seuraavan hallituksen hallitusohjelmaan:

Määrällisesti virheellisten kanteiden estäminen ja velkojan tilitysvelvollisuutta koskevan lainsäädännön ottaminen lainvalmisteluun.

Vaikutuksia:

Oikeusprosesseja nopeutetaan ja mahdollistetaan tuomioistuimien keskittyminen ydintehtäviin. (oikeushallinnon kuluja vähennetään välittömästi, kun kanteen

yhteydessä on esitettävä dokumentoitu tilitys siitä mitä velkoja on velalliselle luovuttanut ja siitä mitä velalliselta on saanut. Tämä on kirjanpitolapahtumiin perustuvaa toimintaa, joka pitää toteuttaa.)

Julkista taloutta nopeasti vahvistavat säästöt ja rakenneuudistukset.

Parannetaan omaisuuden suojaa.

Seuraava hallitus muuttaisi lain teknisellä täsmennyksellä, (hallitusohjelmaan) ja perustuslain omaisuuden suojan edellyttämällä tavalla ”oikeusvaltiokuvaa” oikeusvaltion peruseriaatteen aineellisoikeudellisen totuuden toteutumisen suuntaan.

Muutoksella on säästävä vaikutus julkiseen talouteen, mutta tuleva hallitus vaikuttaisi tällä lain täsmennyksellä myös tasavertaisesti ja oikeudentuntoisesti toimivan hyvinvointivaltion imagoon. Jälkimmäisen osalta viittaa tasavallan presidentti Niinistön uudenvuoden puheeseen (1.1.2017)

Toteuttamalla ehdotus säätää tilitysvelvoite puhdistetaan osin ”pöytä siitä menneestä”, jossa aineellisesti virheelliset maksuvelvoitetuomiot ovat arkea. Lainkäytön vaikutusten tutkimusten puuttumisen vuoksi voidaan julkisessa tiedossa oleva tuomioiden virheellisyys perustaa YLE 8.10.2014 uutisoimaan tuomarikyselyn vastauksiin, tuomarit tekevät tietten virheellisiä päätöksiä siis myös konkurssi ja maksuvelvoitepäätöksiä.

Toteuttamalla säädösteknisesti vähäinen tilitysvelvoitetta koskeva asia, seuraava hallitus vaikuttaisi laajasti yrittäjiä säädöksillä ohjaamaan ”työilmapiiriin” ja myös yksityisiin ihmisiin (nyt puuttuu ennakoitavissa olevat maksuvelvoitepäätökset ja konkurssituomiolla määrätyt) .

Toteuttamalla esitys välittömästi hallituskauden alussa, olisi se yrittäjille ja sijoittajille merkki uuden ajan alkamisesta.

Toteuttamalla esitys välittömästi hallitus osoittaisi, että kansalaisten oikeusturva on sille ensiarvoisen tärkeä ja että yrittäjiin ja yksityisiin ihmisiin kohdistuvia lainkäytön vaikutuksia halutaan korjata.

Viitteitä

Tilastot

- Valtakunnanvoudin virasto VVV, raportit ja täydentävää tietoa Teemu Turpeinen
- Tilastokeskus, perustuu VVV:n tilastointiin
- Luottohäiriöt Suomen Asiakastieto Oy
- Tiedustelu

- Valtion budjetti
- Pekka Tiainen laskelmat ja analyysit
- Muu aineisto
- Henkilöhaastattelut
- Henkilöiltä saatu heidän asioitaan koskeva dokumentaatio
- Kirjallisuus

Tiainen, Pekka Esitelmää ym. ennen Lehman Brothers 15.9.2008

Tiainen, Pekka (27.3.2006), Asiakkaan oikeusturvan tehostaminen johdannaistoiminnassa etenkin osakejohdannaisten näkökulmasta 27.3.2006 (luonnos kommentteja ja keskustelua varten)

Tiainen, Pekka (2006), Työmarkkinoiden, hyödykemarkkinoiden ja rahoitusmarkkinoiden työllisyys- ja hyvinvointivaikutuksista. Työpoliittinen Aikakauskirja 3/2006.

Kesäkuu 2006 puuttuu

Tiainen, Pekka (13.6.2007), Piilekö johdannaismarkkinoiden paisumisessa maailmanlaajuisesti riski vakaalle kasvulle ja työllisyydelle. Taloustutkijoiden XXIV kesäseminaari 2007 Jyväskylä 13.-14.6.2007. Perustuu saman nimiseen laajempaan julkaisemattomaan esitykseen.

Tiainen, Pekka (Joulukuu 2007), Luotto-optioiden käyttö asuntoluottokriisin taustalla. Talouselämä 7.12.2007.

Tiainen, Pekka (12.6.2008), Finanssialan kriisin riskit Suomen kannalta erityisteemana: optio-oikeuden turvaaminen asettajaa ylikuormittamatta. Taloustieteen kesäpäivät Jyväskylä 11.-12.6.2008

Kirjallisuutta, esitelmää Pekka Tiainen

Lehman Brothersin 15.9.2008 jälkeen

Tiainen, Pekka (21.10.2008), Taloustilanteen riskiskenaariot vuosina 2008-2015. Julkaisematon analyysi toimenpide-ehdotuksineen

Tiainen, Pekka (11.11.2008), Rahoitusmarkkinakriisin taustalla on uusi talousrikollisuuden muoto. Helsingin Sanomat, yliöartikkeli.

Tiainen, Pekka (5.-6.2.2009), Optiotoiminnan välitysjärjestelmän epäkohtien poistaminen Suomessa ja terveen optiotoiminnan elvyttämisen mahdollisuudet. Kansantaloustieteen päivät 2009. 5.-6.2.2009 Turku

Tiainen, Pekka (4.2.2010), 2000-luvun finanssikriisin osittainen kotoperäisyys: Conventumin konkurssitila esimerkkitapauksena. Esitelmä hyväksytty ohjelmaan pidettäväksi talouskriisi-istunnossa 4.2.2010 2010 vuoden kansantaloustieteen päiville 4.-5.2.2010 Tampereella.

Tiainen, Pekka (Versio 7.1.2015), Säätölemättömän luottoyhteiskunnan kriisi ja oikeusjärjestelmän reformitarve. Julkaisematon teksti.

Tiainen, Pekka (3.2.2015), Virheellinen velkominen ja oikeusjärjestelmän reformitarve. Seminaari ja keskustelutilaisuus – onko oikeusreformi ainoa vaihtoehto? Helsingin yliopisto, Porthania. Muut esitelmän pitäjät professori, OTT Jukka Kekkonen, professori, OTT Matti Rudanko ja VTT Anders Kjellman.

Tiainen, Pekka (12.5.2016), Ylivelkaantuneiden auttaminen kansantalouden, työllisyyden ja perusturvan kannalta. Köyhyysryhmän infotilaisuus kansanedustajille: Mitä tehdä ylivelkaantuneiden auttamiseksi? Pikkuparlamentin Saarni-kabinetissa

Kirjoitus kesäkuun 2016 puuttuu

Tiainen, Pekka (2.6.2016), Hybridivelkominen: Liikakorot, palkkiot ja väärät velkomistuumiot ja -menettelyt perinnän ja ulosoton systeemivirheenä. Haitat kansantalouden, työllisyyden esteiden ja perusturvan kannalta, keinoja ratkaisuksi (työstetään edelleen). Taloustutkijoiden XXXIII Kesäseminaari Jyväskylässä 1.-2.6.2016 Jyväskylän yliopisto, Kauppakorkeakoulu

Tiainen, Pekka (19.8.2016), Ulosoton suojaosuuden korottaminen. Edelliset versiot kesäkuu 2016 (Tausta TV1:ssä julkistetut laskelmat kevät 2015)
Kansalaisjärjestökirjelmät elokuu 2016

Valtioneuvosto (1.9.2016), Ulosottoon liittyviä työllistymisen kannustinloukkuja puretaan. Hallituksen päätös työllisyyttä lisäävistä toimista. LIITE 2 *Hyväksytty hallituksen neuvottelussa 1.9.2016*

Tiainen, Pekka (9.2.2017), Suomen ulosoton ja perinnän sekä oikeuslaitoksen järjestelmäkriisi osana globaalia finanssikriisiä. Oikeustaloustieteellinen näkökulma. A system crises in forced distraint and forced collection of cash requirements and judiciary in Finland as a part of global financial crisis. Law and Economics Scientific Perspective. XXXIX Kansantaloustieteen päivät Jyväskylässä 9.-10.6.2017. Jyväskylän yliopisto, Kauppakorkeakoulu

Pekka Tiainen (15.2.2017), Ylivelkaantuneiden auttaminen kansantalouden, työllisyyden ja perusturvan kannalta. Esitelmä. Tilaisuudessa kansanedustajapaneeli

edustettuna eduskuntapuolueet (yksi puuttui). 15.2.2017 klo 14.15–17.00 Kuparisali, Töölönkatu 4. JÄRJESTÄJÄT: Eduskunnan köyhyysryhmä, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry, EAPN-Fin – Suomen köyhyyden ja syrjäytymisen vastainen verkosto, Kuka kuuntelee köyhää -verkosto

Tiainen, Pekka (27.4.2017), Tulevaisuuden Suomi ilman korruptiota. Aloite. Avoin Suomi - Transparency Suomi vuosikokous. Vuosikokous antoi toimeksiannon hallitukselle, joka käynnisti hankkeen

Tiainen, Pekka 1) (8.6.2017), Ylivelkominen ja ylivelkaantuneiden auttaminen kansantalouden, työllisyyden ja perusturvan kannalta

Usean puolueen kansanedustajien yhteisesitys eduskunnalle ratkaisujen kannalta. Over debt collection and helping the over-indebted people in the national economy, employment and basic security

Joint presentation of MPs from many parties to Parliament and solution possibilities.

Taloustutkijoiden XXXIV Kesäseminaari Jyväskylässä The XXXIV Summer Seminar of Economic Researchers in Jyväskylä 8.-9.6.2017. Jyväskylän yliopisto, Kauppakorkeakoulu

1) Valtiotieteen tohtori (taloustiede), neuvotteleva virkamies (TEM)

Linkit Alfa TV Arto Luukkasen haastattelussa Pekka Tiainen.

<http://www.permanto.fi/fi/web/alfatv/player/vod?assetId=9341413>

Ja MOT Hannu Sokala

- <https://areena.yle.fi/1-4303243>

Puoli tuntia molemmat. MOT 11.2.2019

Linkki seminaariin

<http://www.eapn.fi/mita-tehda-ylivelkaantuneiden-auttamiseksi/> ja esitelmämateriaali

Tiainen, Pekka (14.2.2019), Valvoton harmaan talouden vyöhyke ulosotto- ja perintätoiminnassa. Seminaari Lisääntyvä köyhyys – velallisten oikeusturva ja lainsäädännön muutostarpeet. Liike nyt. Eduskunnan pikkuparlamentti

Tiainen, Pekka 1) (7.4.2019), Ulosottojärjestelmän peruskorjaus keskeinen työllisyystavoitteisiin pääsemiseksi. Miksi suomi köyhtyy – seminaari. Seminaarissa kansanedustajaneeli. su. 7.4.2019 Kulttuurikeskus Crusell. (Vapaa pääsy) (osoite: Kullervontie 11, U:ki. Järjestäjä Soste. 1) Pekka Tiainen, VTT (Kansantaloustiede), neuvotteleva virkamies: työ- ja elinkeinoministeriössä.

Tiainen, Pekka 1) (12.6.2019), Ulosottomies koputtaa nyt useammin kuin koskaan. Maksamalla se ei koskaan lopu, velkaloukku on todellisuutta – seminaari 12.6.2018 15:00 0 Paikka Kansalaisinfo Eduskunta. Järjestäjä: Ulosottoon joutuneiden tukijat Eduskunnassa -ryhmä ja kansanedustaja Satu Taavitsainen (sd.). Puhujina mm. kansanedustaja Satu Taavitsainen ja Pekka Tiainen neuvotteleva virkamies työ- ja

elinkeinoministeriöstä.

<https://www.eduskunta.fi/FI/tietoeduskunnasta/kansalaisinfo/Lists/kinfo/DispForm.aspx?ID=536> Esityksen aineisto Valtiotieteen tohtori, neuvotteleva virkamies työ- ja elinkeinoministeriössä

Pekka Tiainen 1), VTT (Kansantaloustiede), neuvotteleva virkamies: työ- ja elinkeinoministeriössä (27.11.2019), Ulosottoloukun poistaminen oikeudenmukaisuuden ja työllisyyden edistämiseksi. Ensiapuna ulosoton suojaosuuden nostaminen takuueläkkeen tasolle hallitusohjelman mukaisesti
Seminaari Lisääntyvä köyhyys – velallisten oikeusturva ja lainsäädännön muutostarpeet. Tilaisuus Perinnän oikeudenmukaisuus 27.11.2019 16:00-18:00 Eduskunnan pikkuparlamentin Kansalaisinfo Puheenvuoroja Kuluttajaliiton pääsihteeri Juha Beurling-Pomoell, Takuusäätiön toimitusjohtaja Juha Pantzar ja EJY:n toimitusjohtaja Marja Manninen ja suunnittelija Pauliina Oksanen. Kommenttipuheenvuoron on antamassa kansanedustaja Ritva Elomaa. Järjestäjä: Kansanedustaja Jari Myllykoski (vas) avaa ja päättää tilaisuuden. 1) Eläkkeellä 1.9.2019 tehtävästä neuvotteleva virkamies: työ- ja elinkeinoministeriössä

Tiainen, Pekka (13.9.2021), Valtion ja julkisyhteisöjen henkilöstökehitys: historia, nykypäivä, tulevaisuus. Teoksessa Krohn Elias, toim., Tiainen Pekka, Sund Ralf, Tanner Pertti, Laaksonen Seppo, Emilia Kukkala (2021), Mureneva valtio - – näkökulmia Suomen valtion henkilöstöpolitiikkaan

Saarela Tiina, toim., European Anti-Poverty Network EAPN (2016), Raportti kyselystä Asiakasmaksulain 11 §

- Kansanedustajien kirjalliset kysymykset ja lakialoitteet, toukokuusta syksyyn 2016 n. 15 kpl ulosotto- ja perintähelpotus- ym. aiheista
- Kansanedustajien tietopyynnot eduskunnassa
- Valtakunnan voudin viraston ja ulosottomiesten toimet reformin rajaamiseksi
- Yksityishenkilöiden ja yrittäjien yritykset ajaa muutoksia ja oikeuksiaan pisimmissä prosesseissa 25-30 vuotta. Lisää lakialoitteita ja kirjallisia kysymyksiä

Oikeusministeriö (17.1.2017), Ulosottoon liittyvien työllistymisen kannustinloukkujen purkaminen. Työryhmän toimeksianto perustuu hallituksen 1.9.2016 tekemään kirjaukseen ulosottoon liittyvien kannustinloukkujen purkamisesta. Työryhmän on saatava ehdotuksensa valmiiksi 30.6.2017 mennessä. Pitkäaikaistyöttömien ulosottoa työhön päästessä kevennettiin mutta suojaosuuta ei nostettu

Laukkanen Antero, Alanko-Kahiluoto Outi, Kiljunen Anneli, Uotila Kari (5.5.2017), Toimenpidealoite eduskunnalle ylivelkaantuneiden auttamiseksi ja velka-armahdulain säätämiseksi

Kirjallisuutta oikeustaloustieteestä Suomessa poimintoja:

Kanniainen Vesa ja Määttä Kalle (1998), Näkökulmia oikeustaloustieteeseen 2. Kauppakaari Oyj. Lakimiesliiton kustannus.

Määttä Kalle (1999), Oikeustaloustieteen aakkoset. Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan julkaisut. Hakapaino Oy Helsinki.

Määttä, Kalle (2007), Veropolitiikka. Teoria ja käytäntö. Edita Publishing Oy. Helsinki.

Määttä Kalle (2009), Oikeustaloustieteellinen näkökulma kotimaiseen lain valmisteluun. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimuksia 242. Hakapaino Oy. Helsinki.

Vahinkojen korvaamisesta virassa aiheutetuista vahingoista

Kukkonen Pentti (1996), Vahingonkorvaus virassa aiheutuista vahingoista. Siviilioikeudellinen tutkimus virassa aiheutetun vahingon korvaamisesta vahingonkorvauslain mukaan. Yliopistollinen väitöskirja. Helsingin yliopiston oikeustieteellinen tiedekunta.

Oikeuskirjallisuutta

Kekkonen, Jukka (2016), Kun aseet puhuvat. Poliittinen väkivalta Espanjan ja Suomen sisällissodissa. Art House

Korruptiosta ja vastuullisuudesta

Rose-Ackerman Susan, Palifika Bonnie J. (2016), Corruption and Government. Causes, Consequences, and Reform. Cambridge University Press.

Ulosottolaitos, Konkurssiasiamiehen toimisto (28.4.2023), Ulosottolaitoksen ja Konkurssiasiamiehen toimiston vastuullisuusraportti 2022

Muuta

Valtakunnanvoudinvirasto (15.5.2017), Ulosottotoimen rakenneuudistushanke.

Lainsäädäntötyöryhmän toinen mietintö. Julkaisu 2017:2. Työryhmän jäsenyys on rajattu ulosottoviranomaisiin ja ulosottoasioita käsitteleviin oikeusministeriön kahteen henkilöön.

-Vaikuttavuustarkastelu puuttuu mietinnöstä